

KONSORTIORYHMÄN KOKOUSKUTSU / ESITYSLISTA

Aika 30.9.2010 klo 13.00–16.00

Paikka Kansalliskirjasto, Yliopistonkatu 1, Fabianian auditorio, 2. krs

Läsnä Ari Muhonen, ylikirjastonhoitaja, Aalto-yliopisto, puheenjohtaja
Tarja Koskimies, kirjastonjohtaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Minna Liikala, yksikön päällikkö, Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos
Sinikka Luokkanen, tietopalvelupäällikkö, Hämeen ammattikorkeakoulu
Riitta Lähdemäki, palvelupäällikkö, Valtion teknillinen tutkimuskeskus
Virva Nousiainen-Hiiri, toimistopäällikkö, Helsingin kaupunginkirjasto-
keskuskirjasto
Pirjo Rajakiili, kirjastonjohtaja, Helsingin yliopisto
Liisa Rossi, palvelupäällikkö, Kuopion kaupunginkirjasto - Pohjois-Savon maakun-
takirjasto
Arja Tuuliniemi, erikoissuunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib
Anu Sohlman, taloussihteeri, Kansalliskirjasto, sihteeri

Asiantuntijat

Väinö Ala-Härkönen, tietojärjestelmäasiantuntija, Kansalliskirjasto/FinELib
Anu Alaterä, tietoasiantuntija, Kansalliskirjasto/FinELib
Terhi Manninen, erikoissuunnittelija, Kansalliskirjasto/FinELib

Poissa

Esityslista

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Esitys:

Hyväksyttäneen esityslista.

2. FinELibin käyttäjäkysely

FinELibin käyttäjäkysely on edellisen kerran toteutettu vuonna 2007. Kyselyn rakenne on pääpiirteissään säilytetty samana kuin FinELibin ensimmäisessä kyselyssä vuonna 2002. Kysely on vanhentunut ja sitä on uudistettava. Kyselyn toteuttaminen laajana kaikille sektoreille kohdistuvana on vaatinut merkittäviä henkilöresursseja palveluyksikössä ja tulosten analysointiin ei ole voitu panostaa riittävästi. Näistä syistä FinELib palveluyksikkö haluaa kehittää kyselyä siten, että kyselyn kohderyhmä ja teemat rajataan. FinELib-kyselyissä rakennettuja aikasarjoja jatketaan ajankohtaisten teemojen osalta.

Tutkimuksen infrastruktuurin ja tutkimuksen arvioinnin kehittäminen, tutkimuksen laatu, kansainvälisyys ja monitieteisyys ovat ajankohtaisia teemoja, joita kyselyllä voidaan selvittää. Vuoden 2011 käyttäjäkyselyn kohderyhmäksi esitetään siksi tutkijoita. Tavoitteena on toteuttaa FinELib-kysely eri teemoin ja kohderyhmin eri

vuosina. Tulevina vuosina kiinnostavia aihealueita voisivat olla esimerkiksi ammatikorkeakouluopiskelijoiden e-aineistojen käyttö sekä e-aineistot yleisissä kirjastoissa.

Kyselyn valmistelua varten palveluyksikkö kutsui kokoon asiantuntijaryhmän (jäsenet: Sanna Talja, Jarmo Saarti, Kimmo Vehkalahti, Arja Tuuliniemi, Paula Mikkonen, Anu Alaterä). Ryhmä päätyi ehdottamaan kyselyn kohderyhmäksi huippututkimusyksiköitä. Huippututkimusyksiköt ovat tiivis kohderyhmä, jonka jäsenillä on kokemusta tieteidenvälisestä ja kansainvälisestä tutkimuksesta.

Kyselyn suunnittelussa FinELib-palveluyksikkö toimii yhteistyössä Tampereen Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median laitoksen ja palveluyksikön koolle kutsuman asiantuntijaryhmän kanssa. Lisäksi pyritään luomaan tutkimusyhteistyötä kyselyn tulosten analysoinnissa ja mahdollisissa jatkotutkimuksissa.

Esitys:

Anu Alaterä ja Arja Tuuliniemi esittelevät. Keskustellaan aiheesta. Ohjausryhmä päättää käyttäjäkyselyn toteutuksesta vuonna 2011. jatko

3. FinELibin osavuosisikatsaus

FinELibin aineistohankinnan projekteista Turun kauppakorkeakoulun osaorganisaatiopilotti on aineistohankinnan osalta toteutettu, Jyväskylän ammattikorkeakoulun osaorganisaatiopilotti ja Vaasan kaupunginkirjaston organisaatorajat ylittävä pilotti on aloitettu. Halti-tietokannan kehitystyötä on jatkettu, käyttäjäkyselyn suunnittelua aloitettu, lisensointiperiaatteita uusittu ja kirjastoverkkopalvelut-palvelukyselyn tulokset analysoitu. Palveluyksikkö on selvittänyt yhteiskirjastojen palveluihin liittyviä ongelmia. Aineistohankinnan prosesseista on aloitettu konsortion laajennus –prosessin uudistus, käyttötilastojen ajantasaisuutta ja tiedotusta uusille asiakkaille on parannettu. FinELib on osallistunut opetus- ja kulttuuriministeriön JURE-työryhmän työhön. Konsortion jäsenille on järjestetty aineistokoulutusta, FinELib-päivä, KVP-asiantuntijakokouksia sekä FinELibin aineistopäivä. Palveluyksikön henkilökunnassa on tapahtunut muutoksia: kaksi uutta tietoasiantuntijaa aloitti FinELibissä työskentelyn keväällä. FinELibin strategian päivitys siirrettiin vuoteen 2011, e-aineistojen käyttöselvitystä ammattikorkeakoulujen täydennuskoulutuksessa ei ole tehty.

FinELibin aineistolaskutusta on hidastanut talousjärjestelmän käyttöönoton ongelmat sekä arvonlisäverolainsäädäntöön liittyvät muutokset. Kirjastoille ei ole vielä lähetetty kaikkia aineistolaskuja.

Väinö Ala-Härkönen esittelee Nelli-palvelun osavuosisikatsauksen.

Talousraportti toimitetaan konsortiorryhmälle sen valmistuttua. Liite 2

Esitys:

Arja Tuuliniemi ja Väinö Ala-Härkönen esittelevät. Keskustellaan esityksestä. Tehdään mahdolliset muutokset ohjausryhmälle menevään esitykseen.

4. Lisensiointiperiaatteiden päivitys

FinELibin lisensiointiperiaatteiden päivitystä on käsitelty FinELibin konsortio- ja ohjausryhmien kokouksissa keväällä 2010. Uudistusesitystä on palveluyksikössä muokattu konsortio- ja ohjausryhmissä käydyn keskustelun perusteella. Esityksessä on tarkoitus selkeyttää konsortion ehdottomia ja neuvoteltavia periaatteita sekä ajantasaistaa periaatteita. Uudistuksen merkittävimmät muutokset nykyisiin periaatteisiin verrattuna ovat niiden ehtojen määrittäminen, joita ilman sopimusta ei voida solmia ja uusien asioiden ottaminen periaatteiden piiriin. Uusia asioita ovat esim. paikalliskäytön laajentaminen, lukemisesteisten oikeudet, tiedonlouhinnasta neuvottelemine ja rinnakkaisjulkaiseminen.

Esitys:

Keskustellaan esityksestä. Tehdään ohjausryhmälle esitys lisensiointiperiaatteista. Arja Tuuliniemi ja Terhi Manninen esittelevät. Liite 3.

5. Ajankohtaista aineistohankinnassa ja Nelli-palvelussa

Syksyn aineistoneuvottelut on aloitettu. Uusintaneuvotteluja käydään noin 80 aineistosta, kolmesta uudesta aineistosta on myös aloitettu neuvottelut. EPressin osalta neuvottelut ovat päättyneet, Taylor & Francisin lehtipaketin ja Sagen metodiaineiston osalta neuvottelut vielä jatkuvat. Isoista aineistopaketeista uusinnassa ovat EBSCO, ISI ja IEL. Kilpailutusmenettelyn kautta hankitaan kahdeksan aineistoa. Syksyn aineistoneuvotteluissa kustantajien kanssa otetaan esiin seuraavat asiat: yhteiskirjasto, langaton verkko, paikalliskäyttö organisaation tiloissa, e-lukijat, kaukopalvelu sähköpostitse tilaavan kirjaston asiakkaalle, julkaisuarkistot, metadata ja Shibboleth.

Väinö Ala-Härkönen esittelee Nelli-palvelun ajankohtaiset asiat.

Esitys:

Arja Tuuliniemi ja Väinö Ala-Härkönen esittelevät. Keskustellaan esittelystä.

6. Ajankohtaista kustannustoimialalla ja konsortiossa

6.1. ICOLC Statement (<http://www.library.yale.edu/consortia/>) ja Emeraldin vastaus. Liite 4.

7. Muut asiat

8. Tiedotusasiat

8.1. FinELib-konsortio on laatinut hakemuksen Suomen Akatemian tutkimusinfrahakuun. Hakemuksessa anotaan rahoitusta tieteenalojen keskeisten julkaisujen hankintamallin rakentamiselle sekä tutkimuksen arviointia palveleville aineistoille.

8.2. Kansainvälisten julkaisu- ja viittaustietokantojen aineistojen hankinta on tullut ajankohdaiseksi kolmen opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman tutkimuksen tietopohjan kehittämishankkeen edistymisen myötä:

1) Raketti-hankkeen asettaman Jure-projektin suunnittelema kansallinen julkaisurekisteri tarvitsee Suomessa julkaistujen tieteellisten julkaisujen kansainväliset metatiedot;

- 2) Jure-projektin sitaatioindeksityöryhmä ehdottaa suomalaisen tutkimuksen arviointia julkaisuihin liittyvien viittaustietojen perusteella;
- 3) Tieteellisten seurain valtuuskunnan asettama julkaisufoorumi-projekti tarvitsee tiedot kansainvälisten aineistojen rekisteröimien lehtien impaktifaktoreista tai vastaavista lehti-en vaikuttavuutta ilmaisevista indikaattoreista.

FinELib-palveluyksikkö on käynnistänyt opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta neuvottelut metatietojen hankkimisesta yllämainittuihin tarkoituksiin.

- 8.3. JISCin raportti (<http://www.jisc-collections.ac.uk/News/bloc-payments-new-report/>)
- 8.4. ICOLC, Amsterdam 3.-6.10.2010 (http://www.eventure-online.com/eventure/welcome.do?type=participant&congress=30_ICOLC&page=index)
- 8.5. FinELibin aineistopäivä 29.9.2010
(<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/tapahtumat/1282806503772.html>)
- 8.6. Online Information 2010, 30.11.-2.12.2010 (http://www.online-information.co.uk/online2010/conference/conference-programme_live.html)
- 8.7. E-book e biblioteche: dalla tecnologia al servizio, Milano 9.6.2010

9. Seuraava kokous

10. Kokouksen päättäminen

LIITTEET

- Liite 1: Konsortiorryhmän kokouksen 2/2010 hyväksytty pöytäkirja
(http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib/finelib_konsortio/hallinto/konsortiorryhma.html)
- Liite 2: Budjetin toteuma 8/2010 (toimitetaan myöhemmin)
- Liite 3: Päivitetyt lisensiointiperiaatteet taulukkona
- Liite 4: Emeraldin vastaus ICOLCin julkilausumaan